

РЕШЕНИЕ

КАРАР

09.12.2024

г. Заинск

№ 371

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Советы
депутаты статусы түрүндагы
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Зэй муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советы депутаты статусы түрүндагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советының 2011 елның 4 октябрендәге 106 номерлы «Зэй муниципаль районы Советы депутаты статусы түрүндагы нигезләмә түрүнда» каарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советының оештыру бүлегенә әлеге каарарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга, шулай ук Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Әлеге каарар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Әлеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемә алам.

Совет Рәисе

Р.Г. Кәримов

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Советы
каарына күшымта
«09» 12 2024 елдан № 371

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы
Советы депутаты статусы түрүндә
нигезләмә

Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советы депутатының (алга таба – район Советы) хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Район Советы депутаты (алга таба – депутат) статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыруы өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутат вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнен 3 статьясында каралган очраклардан тыш, ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Депутат вәкаләтләре чоры 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүндә» Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла торган очракта:
 - 1) вафат булган;
 - 2) үз теләге белән отставка китү;
 - 3) суд тарафыннан хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;
 - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
 - 5) аңа карата судның гаепләү каарының законлы көченә керү;

6) дайми яшәү урынына Россия Федерациясенән читкә китү;

7) чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган Россия Федерациясе гражданлыгын йә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын тұктату, чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокуқын раслый торған башка документы болу, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган болса, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы кеше;

8) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы составына керүче жирлекнең тиешле вәкиллекле органы депутаты буларак сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) район Советының жирлек башлыгы яисә жирлекнең тиешле вәкиллекле органы депутаты буларак вәкаләтләре вакытыннан алда тұктатылса йә аның вәкаләтләре вакытыннан алда тұктатылса;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яисә аны алмаштыручи альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) аның чит ил агенты статусын алуы;

12) федераль законнарда билгеләнгән башка очрактарда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда тұктату турында район Советы карары вәкаләтләрне вакытыннан алда тұктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңға калмыйча, ә бу нигез Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Советы сессияләре арасында барлыкка килгән болса, мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңға калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда тұктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда тұктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлеге гаризаның район Советына көнеген көне санала.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның район Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булып торған таныклыгы, шулай ук күкрәк тамгасы бар, ул аларны үз вәкаләтләре чорында куллана.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк тамгасы турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы район Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутатлық эшчәнлеген, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы уставында билгеләнгән очраклардан тыш, үзенең депутатлық эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштереп, бушатылмаган нигездә гамәлгә ашыра.

6 статья. Депутат эшчәнлеге рәвешләре

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре булып:
 - а) район Советы утырышларында катнашу;
 - б) район Советы комиссияләре эшендә катнашу;
 - в) район Советы каарлары проектларын район Советы каравына керту;
 - г) депутат гарызнамәсен керту;
 - д) депутат мөрәжәгатен жибәрү;
 - е) дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр керту;
 - ж) гражданнарның хокукларын бозуны ачыклап, кичекмәстән кисәтү чараларын күрүне таләп итеп, тиешле вазыйфаи затларга мөрәжәгать итү;
 - з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституцияндә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Уставында, район Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат район Советы утырышларында шәхсән катнаша.
2. Депутат район советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәклө материалларны район Советы Регламенты нигезендә ала.

Район Советы утырышында катнаша алмаса, депутат бу хакта алдан ук район Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутатның:
 - 1) комиссиядә һәм район Советында тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;
 - 2) район Советы каравы өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
 - 3) район Советында төzelә торган органнарны һәм район Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфаи затларның кандидатураларын төзу мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;
 - 4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә районның хокукий Советы проектларын кертергә;
 - 5) көн тәртибе, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, район Советы каарлары

проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) район Советы утырышында чираттан тыш хисапны яисә район Советы карамагындагы теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) фикер алышуларда район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

8) район Советы утырышларында гражданнарның, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәреңне нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм анлатмалар бирергә;

10) район Советы утырышлары беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Депутатның район Советы утырышында әйткән тәкъдимнәре һәм кисәтүләре район Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья . Депутатның Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Советының дайми һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат үзе әгъза булып торган район Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм каарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләре эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукуна ия каарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат район Советы һәм аның комиссияләренең үз компетенцияләре чикләрендәге йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Район Советы яки аның комиссияләре күшүү буенча депутат муниципаль берәмлек чикләрендәге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, барлык оештыру-хокукий һәм милек рәвешләрендәге оешмалар тарафыннан район Советы каарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат район советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 статья. Депутат соравы

1. Депутат район Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, район Советы тарафыннан төzelә яисә сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча депутат гарызnamәсе

белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат соравы-депутат мөрәжәгате, ул район Советы карары буенча депутат соравы дип таныла. Депутат гарызnamәсе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә hәм район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә район Советы утырышында игълан ителә.

3. Депутат гарызnamәсе жибәрелгән жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа жавапны алғаннан соң 30 көннән дә соңга калмыйча яисә район Советы билгеләнгән башка сротка язма рәвештә бирергә тиеш. Жавапка депутат соравы жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат кул куярга тиеш.

4. Сорау инициаторы сорауда куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан ук хәбәр ителә, ләкин мәсьәлә каралган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча.

5. Район Советы Жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен район Советы билгеләнгән, депутат соравы буенча кабул ителгән.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутатның Дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарың вазыйфаи затларына, муниципаль предприятиеләр hәм учреждениеләр житәкчеләренә, барлық оештыру-хокукый рәвештәге оешмаларга hәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат hәм белешмәләр алу максатында үз компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча язма рәвештә мөрәжәгате депутат мөрәжәгате булып санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә hәм депутат тарафыннан мөстәкыйль жибәрелә.

3. Дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, барлық оештыру-хокукый рәвештәге оешмалар hәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә hәм вакытларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча булырга hәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт hәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны

кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучылар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү чараларын күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дөрес хәл итәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары максус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлеге һәм бирү тәртибе Зәй шәһәре Башкарма комитетының 03.11.2017 елның 3 ноябрендәге 231 номерлы «Депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен максус билгеләнгән урыннар һәм биналар исемлеге һәм биналар бирү тәртибе турында» каары белән билгеләнгән.

Депутатның сайлаучылар белән гавами чара рәвешендәге очрашулары Россия Федерациясенең жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Район Советы депутаты карала торган мәсьәләләр буенча уртак эшчәнлек һәм позиция белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясе яисә төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләрне һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе район Советы Регламентында билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутатның район Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокуклары бар.

2. Район Советы депутатның сайлау округындагы эше, аның район Советы, аның органнары каарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турындагы хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәkle ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы турында, депутатның тәнкыйди искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарының эш практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүенә булышлык итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул итү хокукуы

Үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфай затлары тарафыннан чиратсыз кабул итү хокуқыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукуы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан закон белән саклана торган сер булып тормаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алыша хокуклы.

17 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:
 - 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә;
 - 2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итәргә;
 - 3) сайлаучыларны дайми рәвештә, кимендә айга бер мәртәбә кабул итәргә;
 - 4) гражданнарның, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәге оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карага һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җаваплар бирергә;
 - 5) сайлаучылар алдында елына кимендә бер мәртәбә очрашуларда хисап тотарга;
 - 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;
 - 7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;
 - 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
 - 9) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка сер сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм аbruена кагылышлы аңа билгеле булган белешмәләрне ачмаска;
 - 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча гамәлдәге законнар нигезендә үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре,

чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән үзенә йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы депутатның:

1) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәгे очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативарының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясенә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативарының, ширкәтнең съездында (конференциясенә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) күчемсез милек ияләре) Татарстан Республикасы рәисенең алдан хәбәр итүеннән алып тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы Ассоциациясенә», муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим иту;

г) муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясенә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючи вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә иту тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсенә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил

гражданнары һәм гражданлығы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.;

4) әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

2. Вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы Депутат граждан административ яисә жинаять эше йә административ хокук бозу турыйндағы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) сыйфатында катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) район Советы утырышларында билгеләнгән дисциплиналы һәм регламентны үтәргә;

2) чит кешенең фикеренә карата түземлелек һәм ихтирам күрсәтергә, депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзе мәнәсәбәткә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнарга хәрмәтsez мәнәсәбәт күрсәтмәскә;

3) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны, әгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка сер булып торса, депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

4) шәхсән үзенә яки янын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыельып торырга һәм депутат статусыннан файдаланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыельырга, шулай ук аның аbruена яисә район Советы аbruена зыян китерерлек низаглы хәлләрдән качарга;

6) бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтyna китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксыну барлыкка килгәндә-бу хакта район Советы каары белән расланган тәртиптә район советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтyn булдырмауга юнәлдерелгән каарларын үтәргә;

7) гавами чыгышларынц район Советы билгеләгән кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турыйндағы мәсьәлә район Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районны Уставы, район Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатлар жинаять яисә административ җаваплылыкка тартылганда, тоткарланганда, кулга алынганда, тентүдә, сорай алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук депутатларга карата, алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урынында, аларның багажында, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларында, язышканда оператив-эзләү чаралары уздырганда депутат хокукларының гарантияләре алар файдалана торган элемтә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтегән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамлангач та, жинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан федераль законда каралган гавами мыскыллаулар, яла ягулар яисә башка хокук бозулар булган очракларга кагылмый.